

Käyttötapausten tarkistuslista Ote Käli I:n luentomateriaalista

Käli I:n koko käyttötapausmateriaali pdf-tiedostona sivun yläosassa:
<http://www.cs.helsinki.fi/u/salaakso/kl-2004/materiaali.html>

- Hyvä käyttötapaus sisältää **ristiriidan**
  - tavoitetilan ja
  - nykytilan / käyttäjän puuttuvan tietämyksen välillä.
- Käyttötapausta laatiessa:
  - Sijoita **tavoite irti järjestelmästä**, välittömästi järjestelmän yläpuolelle.
  - Sijoita tavoite oikealle henkilölle.
  - Tarkista, että **aktivoitumishetki** on sijoitettu käyttäjän päätöksenteon kannalta riittävän varhaiseen kohtaan.
  - Erotta **käyttäjän tietämys** muista faktoista.
  - Tilatietoihin sisältyy tyypillisesti
    - luettelo tarjonnasta, esim. tarjolla olevat elokuvat, ravintolat
    - sekä nyky- että tavoitetilan sijainti ja aika

Copyright © 2004 / Sari A. Laakso

Tavoite irti järjestelmästä Hotellitapaus 1: Koulutus Treella

Heikin tavoite: Pienen helsinkiläisen testausyrityksen konsultti Heikki haluaa varata Tampereelta hotellihuoneen ke-to 12.-13.11.2003, koska hän pitää silloin testauskoulutusta Nokian yksikössä viidettä kertaa.

Heikin tavoite: Heikki haluaa majoittua Tampereella hotelli Ilvekseen ke-to 12.-13.11.2003, koska hän tietää, että hotelli sopii hänen tarpeisiinsa.

Heikin tavoite: Heikki haluaa varata huoneen Hotelli Ilveksestä ke-to 12.-13.11.2003 käyttämällä hotellin web-varauspalvelua. Hän valitsee Superior-huoneen ja haluaa vahvistuksen varauksesta sähköpostitse.

Nämä käyttötapausyritykset eivät ole järjestelmän yläpuolella.

(Nämä ovat virheellisiä versioita laskaritehtävän hotellitapauksesta 1.)

Copyright © 2004 / Sari A. Laakso

Hotellitavoitteen korjaaminen Poista "käyttäjä haluaa"

Heikin tavoite: Pienen helsinkiläisen testausyrityksen konsultti Heikki haluaa varata Tampereelta hotellihuoneen ke-to 12.-13.11.2003, koska hän pitää silloin testauskoulutusta Nokian yksikössä viidettä kertaa.

Heikin tavoite: Heikki haluaa majoittua Tampereella hotelli Ilvekseen ke-to 12.-13.11.2003, koska hän tietää, että hotelli sopii hänen tarpeisiinsa.

Heikin tavoite: Heikki haluaa varata huoneen Hotelli Ilveksestä ke-to 12.-13.11.2003 käyttämällä hotellin web-varauspalvelua. Hän valitsee Superior-huoneen ja haluaa vahvistuksen varauksesta sähköpostitse.

Copyright © 2004 / Sari A. Laakso

Poista käyttötapauksista muoto "käyttäjä haluaa", koska sen informaation sisältö on nolla ja se harhauttaa helposti luulemaan kiinnitettyjä ratkaisutapoja tavoitteiksi.

Huomaa, että "haluamisen" vaihtaminen synonyymiksi "tarvitsee" tai "haluaisi" ei auta mitään.

Hotellitavoitteen korjaaminen Poista toiminnot

Heikin tavoite: Pienen helsinkiläisen testausyrityksen konsultti Heikki varaa Tampereelta hotellihuoneen ke-to 12.-13.11.2003, koska hän pitää silloin testauskoulutusta Nokian yksikössä viidettä kertaa.

Heikin tavoite: Heikki majoittuu Tampereella hotelli Ilvekseen ke-to 12.-13.11.2003, koska hän tietää, että hotelli sopii hänen tarpeisiinsa.

Heikin tavoite: Heikki varaa huoneen Hotelli Ilveksestä ke-to 12.-13.11.2003 käyttämällä hotellin web-varauspalvelua. Hän valitsee Superior-huoneen ja tilaa vahvistuksen varauksesta sähköpostitse.

Copyright © 2004 / Sari A. Laakso

Poista seuraavaksi kaikki viittaukset hotellin varausjärjestelmän **toimintoihin**: varaa, valitsee, tilaa.

Hotellitavoitteen korjaaminen Tavoite irti järjestelmästä

Heikin tavoite: Pienen helsinkiläisen testausyrityksen konsultti Heikki menee Tampereelle hotelliin ke-to 12.-13.11.2003, koska hän pitää silloin testauskoulutusta Nokian yksikössä viidettä kertaa.

Heikin tavoite: Heikki majoittuu Tampereella hotelli Ilvekseen ke-to 12.-13.11.2003, koska hän tietää, että hotelli sopii hänen tarpeisiinsa.

Heikin tavoite: Heikki yöpyy Hotelli Ilveksessä ke-to 12.-13.11.2003 Superior-huoneessa.

Etsi hotellijärjestelmän yläpuolella oleva tavoite kysymällä "miksi": Miksi Heikki menee Tampereella hotelliin?

Nollainformaatiota

Copyright © 2004 / Sari A. Laakso

Hotellitavoitteen korjaaminen Nosta tavoite pääasiaksi

Heikin tavoite: Pienen helsinkiläisen testausyrityksen konsultti Heikki menee Tampereelle hotelliin ke-to 12.-13.11.2003, koska hän pitää silloin testauskoulutusta Nokian yksikössä viidettä kertaa.

Heikin tavoite: Pienen helsinkiläisen testausyrityksen konsultti Heikki pitää testauskoulutuksen Tampereella ke-to 12.-13.11.2003 Nokian yksikössä viidettä kertaa.

Älä mainitse tavoitetta ohimennen sivulauseessa, vaan rakenna koko käyttötapaus tavoitteen ympärille.

Copyright © 2004 / Sari A. Laakso

Tavoite irti järjestelmästä Tavoite jättää strategian avoimeksi

- Tavoite: Testauskoulutuksen pitäminen Tampereella
- Vaihtoehtoisia ratkaisustrategioita
  - Heikki ajaa autollaan Tampereelle koulutusta edeltävänä päivänä ti 11.11. ja majoittuu hyväksi tietämäänsä hotelli Ilvekseen kahdeksi yöksi ti-to 11.-13.11.
  - Heikki herää koulutuspäivän aamuna klo 5, ajaa Tampereelle kimmelluksitta ja ehtii suoraan koulutuspaikalle klo 8:ksi. Koulutuspäivän jälkeen hän menee hotelli Ilvekseen yhdeksi yöksi ke-to 12.-13.11.
  - Koulutus siirretään Helsinkiin. Heikki herää koulutuspäivän aamuna klo 7, ajaa autollaan paikalle klo 8:ksi ja koulutuspäivän jälkeen takaisin kotiin. Sama toistuu toisena päivänä.

Copyright © 2004 / Sari A. Laakso

Tavoite oikealle henkilölle Ulkoiset tavoitteet

- Jos Heikin sihteeri Marjatta on käyttäjä, joka hoitaa Heikin matkajärjestelyt, kyseessä on käyttäjän kannalta ulkoinen tavoite (external goal).

Käyttötapaus: Testauskoulutuksen pitäminen Tampereella

Sihteeri Marjatan tavoite: Pienen helsinkiläisen testausyrityksen sihteeri Marjatta hoitaa yrityksen konsulttien matkajärjestelyt.

Konsultti Heikin tavoite: Testausyrityksen konsultti Heikki pitää testauskoulutuksen Tampereella ke-to 12.-13.11.2003 Nokian yksikössä viidettä kertaa.

Tilätiedot

<kaikki Heikin tilätiedot sekä mahdollisesti lisäksi joitain Marjatan tietoja>

Marjatalle ei ole varsinaista tavoitetta, vaan ainoastaan korkean tason yleisiä tavoitteita.

Varsinainen tavoite on Heikillä. (Vai onko?)

Copyright © 2004 / Sari A. Laakso

Aktivoitumishetki

Tarkista vertailutilanteet

- Useimmissa tapauksissa järjestelmä tukee käyttäjää parhaiten, kun sen suunnittelussa on huomioitu vertailutilanteiden päätöksenteko.
- Kun laadit käyttötapausta, siirry ajassa ja tapahtumissa taaksepäin ja tarkista, ettei käyttötapausten aktivoitumishetki ole valahtanut liian myöhäiseksi. Selvitä, missä vaiheessa käyttäjä on **alkanut hankkia tietoa** tai tehdä **ensimmäisiä toimenpiteitä** tavoitteensa saavuttamiseksi.

Copyright © 2004 / Sari A. Laakso

Käyttäjän tietämys

Erota tietämys muista faktoista

Erota käyttäjän tietämys muista käyttötapausten faktoista:

Käyttötapaus 1: Testauskoulutuksen pitäminen Tampereella

Heikin tavoite: Pienen helsinkiläisen testausyrityksen konsultti Heikki pitää testauskoulutuksen Tampereella ke-to 12.-13.11.2003 Nokian yksikössä viidettä kertaa.

Tilatietoja:

- Nyt on ti 28.10.2003.
- Koulutus pidetään ke-to 12.-13.11. klo 9-15.30.
- Heikiltä menee laitteiden säätöön koulutuspaikalla n. tunti aamulla.
- Heikillä on työsuhdeauto.

- Aiemmillä kerroilla Heikki on lähtenyt matkaan koulutusta edeltävänä iltana (ajoaika 2 h), jotta hän voi nukkua tarpeeksi ja ehtii varmasti ajoissa paikalle.
- Heikki tietää, että Sokos Hotel Ilves on hyvä. Hän on majoittunut sinne aiemminkin.
- Heikki tietää, että Superior-tason huoneessa on hyvä työpöytä ja mm. kahvinkeitin.
- Hotelli Ilveksessä on tavallisten 2 hengen huoneiden lisäksi paremmin varusteltuja Superior-huoneita ja pari sviittiä.
- Hotelli Ilveksessä on hyvin tilaa.
- Työnantaja maksaa matka- ja hotellikustannukset.

Copyright © 2004 / Sari A. Laakso